

KIHNU LEHT

VÄLJAANDJA KIHNU VALLAVALITSUS

november 2013 nr. 9 (152)

TÄNA LEHES

Leivale uus väärtus

Valimis-
tulemustest
Parem Kihnu
silme läbi

Kihnu valda
külastas
Jaapani
suursaadik

Amalie
sõidab lahe
jätumiseni

Uudiseid
kaluritele

Muutub
Kihnu
Pärimus-
kultuuri
töökorraldus

Kultuuride
erinevusi
avastamas

Kihnlased
eesti käsitöö
laulupeol

Viiulifestival täitis Kihnu muusikaga

Fotod: Olev Mihkelmaa

Juba kolmandat korda kogunesid muusika sõbrad oktoobri esimesel nädalal Kihnu Viiulifestivalile, mis on iga aastaga järjest suuremaks paisunud.

Suur viiulipidu algas reede õhtul Kihnu muuseumis kontserdiga, kus esinesid külalised Eesti eri paigust. Publik kiitis kontserdi professionaalset taset ja mõnusat õhkkonda.

Laupäev oli õpitubade, seminari ja õhtuse peo päralt ning päev oli täis ühtaegu töist ja pidulikku meeleolu ning loomulikult ohtralt viiulimängu.

Kõigil kolmel korral festi-

valil osalenud viiuliõpetaja Kristi Alas ütles, et temale meeldis seekordse koosolemise spontaansus.

„Võtsime mõnusalt pillid välja ja mängisime ja tekkis selline vahva jämm,“ kirjeldas ta. Tore on Kristi Alase arvates see, et järjest uusi osavõtjaid on juurde tulnud, mis on märk sellest, et viiulifestival inspireerib muusikuid, kes pärimusmuusikat rohkem mängida soovivad.

Tallinna viiuliõpetaja sõnul on viiul muutunud aina populaarsemaks, eriti viimase kolme aasta jooksul. Ta alustas 6 õpilasega,

aga nüüd on tal viiuliõpilasi üle 30 ja enam ei saa ühtegi juurde võtta, kuigi soovijaid oleks küll.

„Laste silmad säravad ja mulle endale meeldib see töö - ikkagi Eesti asi ju,“ ütles ta ja lisas, et ka kihnu pillilaste mänguoskus on kolme aasta jooksul oluliselt paranenud.

Kristi Alas tuli Kihnu 20 õpilasega ja rääkis, et pärast festivali on tal viiulitunde väga lihtne anda, sest selline väljasõit ja koosolemine annab innustust ning tekitab ühtse tunde, et tahakse ühist asja.

järgneb pöördel >>

<< algus esilehel

„Nii tore, et on olemas selline kogukond ehedal kujul pärimuskultuuri kandjad nii rahvariiete kui pillimängu poolest - see on tõesti suur väärtus, mida mandril pole,“ lausub ta.

Viuldaja Maarja Nuut ütles, et festival on olnud väga tore ja Kihnu kohale tulnud viuldajate ring on suurenenud. „Päevad on olnud tegevust täis: kontsert, ettekanded, õpitoad ja siin on nii palju tuttavaid nägusid, et arutlusteemadest puudu ei tule,“ ütles ta.

Stockholmi Kuninglikus Muusikaakadeemias õppiv Maarja Nuut ütles, et tuleb viulifestivalile hea meelega, kasvõi sellepärast, et samasuguste huvidega inimestega kokku saada, samuti on viulimusikas tema suur eeskuju Kihnu pulmaviuldaja Jaan Palu.

Pühapäeval ennelõunase praamiga mandrile sõitnud viulifestivali külalised leidsid, et Kihnu III Viulifestival oli vahva, samuti oli korraldus sel aastal heal tasemel ja sujus laitmatult.

Viulifestivali korraldaja Kuraga Mari, kuidas rahule jäid?

Viulifestival muutub iga aastaga vägevamaks ja asjalikumaks. Pärast suvist kiiret aega on oktoobri esimene nädalavahetus hea aeg pillimängule ja muusika nautimisele pühendada.

Hoolimata tormihoiatusest said siiski kõik huvilised ja esinejad kenasti Kihnu.

Reedeõhtune kontsert ületas kõik ootused - muuseum oli rahvast puupüsti täis, ometi oli kõigil mõnus olemine hea muusika saatel. Pärast oli soovijail võimalik kihnu ja muid lugusid jammida

poole ööni välja.

Laupäevane seminar oli huvitav, eriti põnevaks läks arutelu muidugi pärast ettekandeid: rahva- ja pärimusmuusikast on ju igapähele oma arusaam.

Õpitubade vastu oli huvi suur, osalesid nii kihnu pillilapsed kui ka võõrad õpilased ja täiskasvanud. Õhtune kontsert fuajees läks ladusalt, tantsuõhtu valgus homimiksesse.

Laupäeval toimunud toidukoolitusega jäid küll kõik osavõtjad rahule ning õhtul oli mõnus valminud toite degusteerida.

Plussid:

Kihnu pilliõpilased võtsid üritusest osa aktiivselt, seda oli tore tõdeda.

Kõik sujus suuremate vipe-rusteta.

Väljast tuli nii professionaalseid rahvamuusikuid, õpetajaid, teoreetikuid kui ka huvilisi, pilliõpilasi ja muud rahvast.

Tore, et presidendiproua

Evelin Ilves kohale tuli.

Piletitulust saime osta ühe täisviuli Kaisale mängimiseks.

Muuseumi, koolimaja ja rahvamaja kollektiivid aitasid igati ürituse õnnestumisele kaasa!

Ansambel Lindpriide (eriti Indrek Kalda) tuleku üle oli hea meel.

Miinused:

Kihnlaste osavõtt viulifestivalist oli kesine. Sellest on

kahju, eriti seetõttu, et tegu on enamjaolt tasuta üritusega (v.a õhtune tantsupidu, mis oli heategevusliku eesmärgiga toetada Kihnu pillilapsi). Igal aastal loodame, et kui mitte peod, siis seminar võiks huvi pakkuda täiskasvanud kihnlastele.

Suur tänu kõigile, kes panustasid viulifestivali õnnestumisse! Järgmisel aastal jälle!

Kihnu Leht

Toimetus

Toimetaja Anu Saare tel 514 5223
Kujundaja Pille Paalam
Väljaandja Kihnu Vallavalitsus
Trükikoda Hansaprint
Tiraazh 250

Kihnu Leht ootab teateid, kaastöid, fotosid, õn-nitlusi ja kuulutusi e-posti aadressil kihnuleht@gmail.com ja info@kihnu.ee, samuti võib need tuua Kihnu vallavalitsusse.

Ei saa läbi leivata

Ka sel aastal toimus viulifestivali ajal toidukoolitus, seekord oli teemaks leib. Ei, mitte leiva küpsetamine - seda oskavad kihnlased niigi - koolitusele õppisime, milliseid toite leivast teha saab ja arutasime, milline on leiva tähtsus eesti ja kihnu toidukultuuris.

Nii et tegelikult algas minu koolitus juba varem, kui ma õpilasena Annika juures kaemas käisin, kuidas see leivaküpsetamine välja näeb. (Kui päris aus olla, siis kõike ma ei näinud, näiteks seda, kuidas leivatainas öötundidel sooja ahju peal nii hoogsalt kerkis, et üle kausiserva voolas ja kuidas Annika pärast ahju kuivanud taignast puhtaks küüris). Nii et koolitusele kaasa võetud leiba ma esimeseks oma küpsetatutuks leivaks veel nimetada ei saa, aga varsti see esimene leib tuleb.

Lisaks minu personaalõpetajale Annikale viisid toidukoolitust läbi presidendi kokana tuntuks saanud Indrek Kivisalu ja Risto Toome.

Koolitus algas sellega, et rääkisime leivast üldse ja kihnu leivast, selle traditsioonist, küpsetamisest, müümisest ja söömisest.

Indrek Kivisalu muudkui küsis ja pani kihnu naiste tarkused kõrva taha ning sellest saigi selline aktiivne suhtlusvoor, nagu koolituse plaanis oli. Mina aga panin vestlusvoorst kõrva taha tarku-

se, et juuretis on nagu koduloom, kelle eest tuleb hoolitseda.

Muidugi läks arutluseks, milline see õige kihnu leib on. Kas õige on siis kahe- või kolmepäevane?

Noodi Maie ütles nii ilusasti, et pole üht ja ainukest kihnu leiba, seepärast eisaasallimatult öelda, et see, mis vanaema kodus tegi, ongi ainuõige - teises peres tehti teistmoodi ja see on sama õige. Maie mäletab, et kui tuba oli soe ja leib kiiresti hapnes, tegi vanaema ka kahepäevast leiba.

„Las Kihnu inimesed proovivad uusi asju, mis laiaist ilmast tulevad ja selle uuega võrreldes saabki aru, mis see sinu oma on,“ leidis

Maie. Ta ütles, et alati tuleb meeles pidada, mis enne oli, aga see ei tähenda, et ei tohi midagi uut õppida, sest alles siis saab-

ki aru, mis see Kihnu väärtus ja eripära on.

Tahvlitäis ideid

Seejärel me koondasime mõtteid ja koolitaja pani tahvlile kirja kõik ideed, mis leivast teha võiks. See oli selline koolitund, et mida rohkem õpilased õpetajale ette ütlesid, seda uhkem sai tulemus ja tahvel kirjutati päris täis - vormiroad, supistid, supid, magusad ja soolased tordid, vahud, kreemid, mida saab teha värskest, tahkest või päris kõvast leivast või hoopis taignast.

Indrek Kivisalu kinkis kõrva, kui ta hapurokast kuulis ja tahtis kohe teada, kuidas seda tehakse - eks tippkokk tahtis ise ka midagi juurde õppida. Kuna keegi õpilastest polnud viimasel ajal hapurokka teinud, helistas Elly oma ema Elville ja unustusehõlma vajunud kihnu toidu tegemine lisandus päevakavva. „Esimest korda kuulsin, esimest korda tegin ja esimest korda söin - selles mõttes on koolitused meile ka huvitavad,“ rõõmustas õpetaja Indrek.

Üldiselt olid Indrek ja Risto valmis mõelnud, missuguseid toite leivast tegema hakatakse „Me valisime toidud, mida me ise pole kunagi elus teinud, me imesime nad niiöelda pastakast välja,“ tunnistas Kivisalu.

Nii et tegemisse läksid katsetamata retseptid ja koolitusel osalenutest said katsejänesed, kes neid retsepte edasi arendasid ja täiendasid. Kivisalu ütles, et fantaasialennuks on ruumi, tema sooviks on vaid, et toidud oleksid kihnapäraseid, aga samas innovaatilised.

Näiteks meie Ulviga olime innovaatilised sedasi, et panime oma leiva-kartuli-heeringavormi sisse tunduvalt rohkem mune, kui ette nähtud ja raputasime vormi üle ohtra tilliga. Ise olime pärast kindlad, et ilma tillita poleks toit sugugi nii maitsev välja tulnud.

Mis toredaid toite Kihnu koolisööklast siis kõik valmis tehti? Käthlin ja Jaana tegelesid tõsise näputööga ja vormisid trühvleid riivleivast ja suitsusauna lihast.

Elly ja Lagle kaalikakreemi hülgeleha ja kihnu mullaga ja pakkusid seda pitsist.

järgneb pöördel >>

<< algus lk 3

Olgu öeldud, et mulda ei kaevanud nad lillepeenrast, vaid tegid ise leivapurust, sibulast, õlist ja värviseid selle toidusöega mustaks.

Maie ja Ivi tegid leivaõhikuid ja segasid neile kõrvale erinevaid põnevaid määrdeid kokku.

Taivi ja Jana praadisid räimi leivataignas. Selle taigna oli Taivi varem kodus valmis teinud ja seda läks veel mitme teise toidu tegemiseks vaja.

Helje tegi hapupiima-leivapuditarretise ning Indrek ja Risto praadisid leivataignast pannkooke ja õppisid hapuroka tegemist.

Nii et kõigil olid käed tööd-tegemist täis ja kokkamispäev oli tore ja huvitav. Enne veel, kui õppepäev läbi oli, küsisid mitmed, mis-suguseid toite järgmisel järgmisel aastal tehakse.

„Hästi lahe koolitus oli,“ ütles Elly. Kuna leib on ju lõpp-produkt, pole ta varem kunagi mõelnud leivast kui toorainest ega seda, mis sellest teha annab. Elly ei tee just seepärast leiba, et selle ärasööjaid ei ole ning leib jääks järele, aga nüüd kaalus ta, et peaks ikka mõnikord leiba tegema.

„Kui jääb järele, saab teha veel parema toidu, kui leib ise on.“

End kehvaks kodukokas nimetanud Maie ütles, et tema võttis koolituselt kaasa teadmise, et söögitege-

mises peab julgelt katsetama.

„Vaheldusrikas õppepäev ja puhkepäev oli,“ lausus Maie.

Indrek Kivisalu sõnul on tema sooviks, et Kihnu ei jääks pelgalt need kuus retsepti, mis koolisööklast valmis tehti.

„Pole mõtet keskenduda olemasolevatesse retseptidesse ega näpuga järke ajada, vaid tänasest koolitusest peaks kaasa võtma loova mõtlemise, kuidas neid toite edasi arendada ja uut väärtust luua.“

Kõik need uued väärtused serveerisime ja viisime rahvamajja õhtusele peole mekkimiseks ja kõhutähteks.

Õpilane Anu

P. S. Paar nädalat pärast kokkamispäeva saatsid Indrek Kivisalu ja Risto Toome kõikidele osalenutele kokaraamatud „Pärimad palad naabrite köögist“. Näiteks: „Kreemjas urvapuder seente, röstitud tomatite ja kuu-sevõrsekastmega“ või „Vahustatud Madonna kitsejuust punapeedikreemi“, röstitud köömnete ja rukkileivaga või siis „Kirsisuuripõietolmukreemi ja mustikatega.“ Teeme ära või toome naabrite köögist?

Kohalike omavalitsuste

20. oktoobril toimunud kohalike omavalitsuse volikogude valimistel kandideeris Kihnus 20 inimest (valimisliit „Parem Kihnu“ 19 ja Eesti Reformierakond 1).

Valijatena osales 321 (Parem Kihnu sai 296 häält, Eesti Reformierakond 16 ja 9 kehtetud sedelit) valimisõigusega inimest nimekirjadesse kantud 609 valijast, s.o 52,7%.

Väljaspool Kihnut tegi oma valiku 14 kihnlast, kodus hääletamise võimalust kasutas 6 ja e-valiku tegi 66 inimest. Eelmiste valimistega võrreldes oli kehtetute sedelite arv meie jaoks suur - 9 sedelit. Kehtetuks loetakse sedel, millel valija tahe ei ole üheselt arusaadav. Meie puhul oli peaaegu kõigil rikutud sedelitest kandidaadi numbril asemel märgitud rist, tõmmatud kriips, kirjutatud „ei“ või jäetud lahter tühjaks.

Võrdluseks, et 2009. aastal kandideeris volikokku 45 inimest (valimisliidud „Kihnlasõd“ 9, „Parem Kihnu“ 24 ja „Kihnu Tulevik“ 12), valimisõiguslikke oli 574 ja valimas käis 421 kodanikku (Kihnlasõd said 85 poolthäält, Parem Kihnu 241 ja Kihnu Tulevik 95). Väljaspool Kihnut hääletas 41 isikut, kodus 24 ja elektrooniliselt 68 valijat.

Vallavalitsuse praegune koosseis lahkub ametist

Novembrikuu volikogus (4. nov) esitasin praeguse vallavalitsuse koosseisu lahkumispalve.

Nelja aasta jooksul on vallavalitsuse liikmetena Kihnu vala asju ajanud Eda Tenson, Janne Nazarov ja Taivi Vesik ning praeguste liikmetena Mari Mets, Ene Laine ja Enno Kaare.

Vallavalitsuse töö on otsustada enda pädevuses olevaid igapäevaseid kohaliku elu küsimusi, koordineerida arendusprojektide teostamist ning korraldada vallavalitsuse hallatavate allasutuste tööd, et elanikele oleks tagatud vajalikud teenused.

Samaaegselt viib vallavalitsus ellu volikogus kokku lepitud tegevusprogrammi. Kuivõrd volikogu enamuse moodustas valimisliit Parem Kihnu (5:4), viis valitsus ellu eelkõige Parem Kihnu programmi.

Täna endiseid ja praeguseid valitsuse liikmeid hea töö eest Kihnu valla arendamisel ning usun, et kihnlased on viimase nelja aasta valitsuse tööga valdavalt siiski rahul olnud - teatud märke sellest võis leida valimistulemusest. Samas vaimus tuleb jätkata.

Uus vallavanem ja vallavalitsuse koosseis kinnitatakse ametisse 20. novembri volikogus.

Ingvar Saare,
vallavanem

valimistest

Kehtetuid sedeleid oli 0.

2005. aastal kandideeris volikokku 32 inimest (valimisliidud „Kihnu“ 13, „Parem Kihnu“ 18 ja 1 üksikkandidaat), valimisõiguslikke oli 516 ja valimas käis 376 isikut (Kihnu sai 115 poolthäält, Parem Kihnu 252, üksikkandidaat 4 ja kehtetuid sedeleid oli 5). Väljaspool elukohta hääletas 25 isikut, kodus 25 ja

2013 KOV valimised

Ingvar Saare (Park)	61
Paal Põlluste (Park)	31
Valdo Palu (Park)	28
Maie Aav (Park)	27
Toomas Pajula (Park)	26
Evald Lilles (Park)	18
Toomas Tapp (REF)	16
Ene Laine (Park)	15
Mare Mätas (Park)	13
Õie Vesik (Park)	11
Arvo Saare (Park)	10
Taivi Vesik (Park)	10

elektrooniliselt 4.

Eelmiste aastatega võrreldes oli Kihnu valimisaktiivsus küll väiksem:

2013. aastal Kihnus 52,7%, Pärnumaa keskmine 52,54%, Eesti keskmine 57,97%.

2009. aastal Kihnus 73,34%,

2009 KOV valimised

Ingvar Saare (Park)	59
Veera Leas (Kihnu Tulevik)	25
Johannes Leas (Kihnasõd)	25
Valdo Palu (Park)	23
Paal Põlluste (Park)	18
Mare Mätas (Park)	18
Heli Nazarov (Park)	16
Evi Tõeväli (Kihnasõd)	16
Taimi Vahkel (Kihnasõd)	13
Janno Kuldkepp (Kihnu Tulevik)	12
Taivi Laos (Park)	12
Ene Laine (Park)	11
Meelis Leas (Kihnu Tulevik)	10
Evald Lilles (Park)	10

Pärnumaal 56,28%, Eesti keskmine 60,57%.

2005. aastal Kihnus 72,9%, Pärnumaal 46,1%, Eesti keskmine 47%.

Kuid seekord oli ka kandideerijate arv väiksem - vaid üks valimisliit 19 kandidaadi-

2005 KOV valimised

Anneli Akkermann (Park)	56
Johannes Leas (Kihnu)	53
Jarek Klaas (Park)	23
Arvo Saare (Park)	18
Veera Leas (Park)	18
Valdo Palu (Park)	16
Paal Põlluste (Park)	14
Mare Mätas (Park)	13
Evi Vesik (Kihnasõd)	12
Raili Oad (Park)	12
Enno Tšetšin (Park)	11
Maire Havik (Park)	11
Arne Vahkel (Kihnasõd)	10
Heli Nazarov (Park)	10
Luule Aav (Park)	10

ga ja Eesti Reformierakond 1 kandidaadiga.

Siinkohal ka nimekiri kandidaatidest, kes kolmel valimisel on saanud vähemalt 10 häält.

Heldy Põlluste

Valimistulemusest Parem Kihnu silme läbi

◆ 20. oktoobri kohalike volikogude valimistel kandideeris Kihnu vallas üks valimisliit, Parem Kihnu. Kahtlemata oli see üllatus, sest viimase nelja aasta jooksul tekkis volikogus mitmeid olukordi, kus meie valimisliidule heideti ette probleemide lahendamata jätmist, asjade valesi tegemist, raha kantimist ja muid rohkem või vähem kuritegelikke patte. Vahel päris suure kära saatel. Seega loogilise järelalusena oleks tulnud ju teistel valimisliidudel kõik valed teod õigesti ära teha. Võimalus vajalikud hääled kokku koguda tekkis just 20. oktoobril, aga paraku otsustati kandideerimisest üldse loobuda.

Mõni loobujatest on öelnud, et nende arvamusega volikogus ei arvestatud. Mõni siunab, et nüüd on käes nõukogude aeg ja rahvas on ära hirmutatud. Tundub

nagu kandideerimata jätmises süüdistatakse valimisliitu Parem Kihnu. Ei ole meie kedagi hirmutanud ja nõukogude aega me taga ei nuta. Oleks selle nelja aasta jooksul opositsiooni poolt ka mõni eelnõu volikogule arutamiseks esitatud, siis alles tekkinuks võimalus midagi arutada. Mina ütengi eelnõud praegu küll meelde ei suuda tuletada. Jah, kära ja mürglit tehti küll, aga sisulisi ettepanekuid eelnõu kujul...ei mäleta. Asjalikud märkused võeti aga loomulikult arvesse.

Õigupoolest ei tahakski seda teemat kuidagi puuduta, kuid mitmed inimesed, sealhulgas ajakirjanikud, on teiste valimisliitude mitteandideerimise põhjuseid küsinud just minu käest. Arvan, et neid vastuseid peab küsima kelleltki teiselt. Kuniks pole vastupidist tõestatud,

võtan vabaduse arvata, et nii anonüümsed kui ka avalikud tegelased on lihtsalt rahul valimisliit Parem Kihnu praeguste valitsusega ning ootavad pingutuse jätkumist.

Meie plaan ei ole kedagi petta ega ennast lödvaks lasta. Katsetame edasi tegutseda sama tulemuslikult kui seni. 296 valijat andis oma hääle meie valimisliidule. Kokku oli valimisõiguslikke 609 inimest - seega ligi 50% valijatest andis hääle Parem Kihnule. 2009. aastal oli selleks numbriks 241 häält. Hääleõiguslike inimeste arv on nelja aasta jooksul Kihnus kasvanud 35 inimese võrra.

Kas pidada saadud tulemust valimisvõiduks? Isiklikult pean saadud tulemust kindlasti valmisvõiduks, sest valimisliidu toetajate arv võrreldes varasemaga veidi isegi kasvas. Toetajate

absoluutarv on pea kolmsada inimest kuuesajast. See on väga tugev mandaat. Valimisaktiivsus statistilises mõttes küll langes, aga see on ka arusaadav, arvestades kahe valimisliidu kadu. Ei saa sundida kedagi kandideerima ega saa sundida kedagi ka valima minema.

Seekordsete valimiste võtmesõna on valijate usaldus. Valimiste numbrid näitavad, et nelja aasta jooksul tehtu vääril valijate usaldust ning valija on andnud mandaadi jätkata samal kursil. Suur tänu usalduse eest! Katsetame oma tegevuskava täita ja tahaksin väga loota, et 2017. aastal saavad kihnlased jätkuvalt valida Kihnu Vallavolikogu. Omalt poolt teeme kõik, et see nii oleks.

Ingvar Saare,
Parem Kihnu
vallavanema kandidaat

Tähtsad tänukirjad

◆ Peaminister on vanavanemate päeval, 8. septembril 2013. aastal andnud tänukirja ja kingituse **Melanie Alasele** (Kaasiku).

„Eesti sugu kestab, kui on lapsed, lastel lapsed ja nõnda ikka edasi. 95-aastane Eesti Vabariik tänab oma kaasealisi, kes on aidanud Eestil kesta. Eesti tänab Teid, Melanie Alas.“

Tänukiri ja kingitus on Melanie Alasele üle antud 8. novembril 2013.

◆ Vanurite Eneseabi- ja Nõustamisühingu (VENÜ) Vanavanemate Fond on 2. novembril 2013. aastal andnud **Anni Lillesele** (Oja) tiitli *„Imeline vanaema“*. Tiitliga kaasneb kingitus ja sotsiaalministri tänukiri.

Tänukiri ja kingitus on Anni Lillesele üle antud 11. novembril 2013.

Kihnu valda külastas Jaapani suursaadik

7.-8. novembril külastas Kihnu valda Jaapani suursaadik Tetsuro Kai ja saatkonna esimene sekretär Naoki Hayashi.

Suursaadiku initsiatiivil toimunud visiidi raames tutvusid külalised Kihnu kultuuriga, said osa pillilaste kontserdist ning Kihnu-muu esinemisest.

Kohtumise ajal arutati erinevaid võimalusi, kuidas tihendada Kihnu ja Jaapani suhteid. Kõneldi, kuidas jõuda lähemale Jaapani turistile ning mida sellega seoses tähele panna.

On ju mitmed Jaapani filmigrupid käinud Kihnus jäädvustamas kohalikkude eluolu, samuti on UNESCOsse kuulumine tutvustanud Kihnu saart positiivsena ka Euroopast kaugemal.

Lisaks tutvustati suursaadikule erinevaid arendus-

Jaapani külalisi huvitas nii Kihnu olevik kui tulevik.

projekte, mida Kihnu vald on praegu läbi viimas ning ka selliseid, mis on veel unistusteks.

Tulevikuteemadest puudutati uue energiasäästliku Kihnu koolimaja ehitamise vajalikkust, samuti kaasaegse, aga keskkonda sobitava hotelli rajamise võimalik-

kust saarele.

Nagu juba traditsiooniks on saanud, peatuvad Jaapani turistid Kuraga kodumajutuses, millega ka suursaadik väga rahule jäi. Suur tänu kõikidele, kes aitasid suursaadikut võõrustada!

Ingvar Saare,
vallavanem

VALLAVALITSUSES

- ◆ Kihnu Tervisekeskuse kanalisatsiooni pinnaspuhasti ehitajaks kinnitati OÜ Serinus;
- ◆ Kinnitati Kihnu valla toetusfondi kasutamise korra tingimustele vastav SA Kihnu Kultuuriruumi toetuse (Kihnu Mere Pidud 2012) kasutamise lõpparuanne 1170,5 euro ulatuses;
- ◆ SA Kihnu Kultuuriruumile eraldati 1000 eurot Kihnu III Viulifestivali korraldamiseks;
- ◆ SA Kihnu Kultuuriruumile eraldati 1000 eurot Kihnu Tuletorni külastajatele avamiseks vajalike tööde teostamiseks;
- ◆ MTÜle „Tere, tervis“ väljastati ehitusluba avalikele peatuspaikade pingi, prügikasti ja stendi rajamiseks;
- ◆ Võeti vastu täitekorraldus Uuetoa-Mihkli katastriüksusel asuva ehitise demonteerimiseks asendustäitmise korras;
- ◆ Vallale väljastati kirjalik nõusolek kooli küttesüsteemi välisvõrgu muutmiseks;
- ◆ Eldur Laosele väljastati projekteerimise tingimused Sireli katastriüksusele abihoonde püstitamiseks;
- ◆ Heldur Sutt'ile kuuluvale Mäeotsa suvilale väljastati kasutusluba;
- ◆ Hanke „Kihnu Jõujaama-Sadama tee trasside rekonstrueerimine“ parimaks pakkujaks kinnitati OÜ Tekton;
- ◆ Jäeti kasutamata Sääre külas asuva Pajuste kinnistu ostueesõigus;
- ◆ 28.10-07.11 korraldati oksjonikeskkonnas osta.ee elektrooniline enampakkumine „Kihnu valla sõidukite võõrandamine“;
- ◆ MTÜ Eesti Apostlik-Õigeusu Kiriku Nikolaose Koguduse kiriku katuse rekonstrueerimist toetati 12 000 euroga;
- ◆ Vallale väljastati ehitusluba sadama veetorstiku rajamiseks;
- ◆ Vallale väljastati ehitusluba sadama kanalisatsioonito-

rustiku rajamiseks;

- ◆ Vallale väljastati ehitusluba sadama sadevete kanalisatsioonitorustiku rajamiseks;
- ◆ Vallale väljastati ehitusluba sadamapiirkonna reoveepuhasti rekonstrueerimiseks;
- ◆ Vallale väljastati ehitusluba sadamapiirkonna reoveetorstiku rekonstrueerimiseks;
- ◆ Sadama reoveepuhasti rekonstrueerimise omanikujärelevalve teostajaks valiti Ösel Consulting OÜ;
- ◆ Sadama reoveepuhasti rekonstrueerimise omanikujärelevalve teostajaks valiti Ösel Consulting OÜ;
- ◆ Kinnitati Kihnu valla toetusfondi kasutamise korra tingimustele vastav MTÜ „Tere, tervis!“ projekti „Avalike peatuspaikade loomine Kihnu saarel“ tarbeks eraldatud toetuse kasutamise aruanne;
- ◆ Maimu Laosele väljastati kirjalik nõusolek aida püstitamiseks Juhani katastriüksusele;
- ◆ Kinnitati Kihnu valla toetusfondi kasutamise korra tingimustele vastav SA Kihnu Kultuuriruumi Kihnu tuletorni avamiseks eraldatud toetuse kasutamise aruanne;
- ◆ Vallale väljastati kasutusluba rahvamaja tehnosüsteemide muutmisel (elektriküttesüsteem asendati radiaatorküttega maakütte baasil);
- ◆ Jäeti kasutamata Lemsi külas asuva Torni kinnistu ostueesõigus;
- ◆ Jäeti kasutamata Lemsi külas asuva Jõujaama kinnistu 2 ostueesõigus;
- ◆ Projekti „Kihnu Jõujaama-Sadama tee trasside rekonstrueerimine“ tööde omanikujärelevalve teostajaks kinnitati OÜ P.P Ehitusjärelvalve;
- ◆ Andres Preele väljastati kirjalik nõusolek basseini rajamiseks.

Amalie sõidab lahe jäätumiseni

Kuna parvlaev Liisi jäi talvepuhkusele, on laevasõidud Pärnusse selleks aastaks läbi, aga Amalie jätkab reisijate vedamist seni, kuni Liivi laht jääb ning laev enam jääst läbi rühkida ei suuda.

Pärast Liisi navigatsiooni lõpetamist räägiti Kihnus, et peagi jääb ankrusse ka Amalie, olenemata sellest, kas meri on jääs või mitte, ning teatepulk antakse üle lennureisidele. Mõistagi pahan das ja hirmutas selline info Kihnu inimesi vägagi.

Pärnu maakonna transpordinõunik Avo Rahu ütles Kihnu Lehele, et jutt Amalie ennetähtaegsest lõpetamisest

ei vasta absoluutselt tõe, seda pole arutatud ega hakatagi arutama.

„Laev sõidab nii kaua, kui kannatab ja ma väga loodan, et selle aastanumbri sees lennukit vaja ei ole,“ kinnitas Rahu. Tema sõnul ei vahetata laeva lennuki vastu välja mitmel põhjusel: laevareisid on odavamad ning oluline on seegi, et AS-s Kihnu Vee- teed ametis olevatel kihnlastel oleks töö.

Rahu sõnul sõid pikk lennutalv ja maikuus räimeveoks tellitud lisareisid tänavuse riigidotatsiooni viimse sendini.

„Aga küll ministerium leiab pöidlaaugust raha ja kui ei leia, siis teeme detsembrikuu sõidud järgmi-

se aasta arvelt,“ lausus ta. Eelmine lennutalv oli äärmiselt pikk - see algas jõulude paiku ja kestis aprilli lõpuni ning ja planeeritud 260 reisi asemel tehti 360 lennureisi, seepärast ongi raha nüüdseks ära kulunud. Oma osa selles on massakatest lennureisidest, kes möödunud talvel usinasti Kihnu vahet sõitsid ja seepärast kaalutakse, kas peaks mandriinimeste lennupileti hinda tõstma.

„Laevasõidud ära ei jää, detsembri sõidud teeme järgmise aasta arvelt.“ Ta rõhutas, et laevareisid ära ei jää ning navigatsiooni lõpetanud Liisi asemel teeb Amalie püha- päeva öhtul lisareisi.

Anu Saare

Nägemiskontrolli kokkuvõte

◆ 19.-20. oktoobril kontrollis AS Lupree (Eagle Vision) järjekordselt kihnlaste nägemist ja silmade tervist.

Esmane eesmärk oli kooskõlastatult valla sotsiaaltöötajaga kontrollida koolilaste nägemist ja kindlustada vähekindlustatud saareelanikud tasuta prillidega. Kuid koolilapsi oli silmakontrollis väge vähe, nii et õpilaste suunamistöo oli kellelgi jäänud tegemata.

Kahel päeval teostati kokku 90 tasuta silmakontrolli. Nende hulgas kontrolliti

9 last, nendest prille vajab 4 last, kes need tasuta saavad.

Lisaks saavad sotsiaalabi korras tasuta prillid 5 kihnlast. 19 kontrollitud prille ei vajanud või sobisid neile olemasolevad prillid, mõnel juhul soovitati minna täiendavale silmaarsti vastuvõtule.

Prillide parandamisi tehti 10. Prilliraamidele ja klaasidele tehti keskmiselt 60% alahindlust.

Saarerahva silmi kontrollisid optometrist Merilyn Raudsepp, vanemoptomet-

ristid Kerli Pärnaste ja Margo Tinno. Prillitellimusi vormistasid Eagle Vision'i Rocca al Mare kaupluse juhataja Anu Jõe ja tootmis- ja osutudirektor Marta Port. Silmakontrolliorganisereisid Kerti ja Andres Pree.

Kihnu vald tänab AS-i Lupree ja Tõnisa Enet silmakontrolli läbiviimise ja korraldamise eest. Järgmisele silmakontrollile on eriti oodatud lapsed, kelle pärast kogu ettevõtmist korraldataksegi.

Kihnu Leht

VALLAVOLIKOGUS

- ◆ Kihnu Vallavolikogu esimeheks valiti tagasi Paal Põlluste;
- ◆ Kihnu Vallavolikogu aseesimeheks valiti Maie Aav;
- ◆ Kuulati ära vallavalitsuse lahkumispalve.

Küsitluste tulemused on selgunud!

◆ Valimiste eel Kihnus korraldatud küsitlusele oli sel korral vastanud 59, kuigi varasematel aastatel on vastanute arv jäänud 140-150 vastaja kantti.

Aktiivsemad vastajad olid vanuses 31-60, kokku 42 inimest. Alla 30-aastastest vastas kõigest kaks ning vanemaid kui 60 eluaastat oli vastanute seas kolmteist.

Küsitlustulemuste täpsem analüüs seisab jätkuvalt veel ees, kuid kinkekaartide võitjad on välja loositud.

Küsitlusele nime ja allkirjaga vastanute seast loositi 1. novembril välja neli õnnelikku, kes võitsid 50 euro väärtusega kinkekaardi. Loosimine toimus Kihnu vallavalitsuses pea kümne valvsa silma all. Fortuunaks oli nõunik Enno Kaare.

Vastanute seast võeti välja valimisliit Parem Kihnu liikmete ankeedid ja kaks ankeeti, mille puudus esitaja nimi. Olgu selgituseks öeldud, et valimisliidu liikmete sugulaste ja pereliikmete ankeedid jäid loosirattasse.

Pärast küsitluslehtede hoolikat segamist valis fortuuna võitjaks Kaire Kivi (Lähiste), Ülo Laine (Kaerametsa), Salme Lilles (Tumapeetri) ja Heldy Põlluste (Ruudu).

Palju õnne võitjatele ja suur tänu vastuste eest kõikidele vastajatele!

VL Parem Kihnu

Uudiseid kaluritele

Räimepüük läheb aasta-aastalt aina pingelisemaks ja üha rohkem kütab kirgi meie riigile antava kvoodi jagamine.

Näljaseid suid selle katla ümber on palju ja eks igaüks soovib, et tema lusikas oleks veidigi suurem kui konkurentidel.

Üldiselt jaguneb kvoot traalpüügi ja rannapüügi vahel. Rannapüük jaguneb omakorda paljudeks väikeseks osadeks erinevate Eesti osade ja veealade vahel.

Veidi täpsemalt numbritest

Avameres suureneb räimekvoot 25% ja on 2014. a 12 664 tonni, Liivi lahes on suurenemine ainult 1% ja see annab numbriks 14 186 t Liivi lahe kvoot jaguneb 54% traalpüügile ja 46% rannapüügile ehk siis vastavalt 7660 t ja 6526 t.

Rannapüügi osast 93% saab Pärnumaa ja 7% Saaremaa, see teeb siis vastavalt 6009 t ja 452 t ning 65 t jääb sügispüügiks.

Pärnumaa osa jaguneb veel omakorda Kihnu, Manija ja ülejäänud Pärnumaa vahel ja see ongi kõige suurem vaidlusteema. Kuna Pärnumaa sätib end kastipõhisele kvoodijagamisele, siis langeb meil ära ka iga-aastane miinimumkvoot ja juttu saab olla ainult fikseeritud kvoodist

Pärnumaal koos väikesaartega on kokku 175 kastmõrda ja ühe kastmõrda peale tuleks 34,34 t. Kihnus ja Manijas on 24 kastmõrda (21+3) ja nii tuleks meile 824,16 t, mis on muidugi võrdlemisi hea number, sest viimaste aastate olümpiapüügil pole meil õnnestunud sellist numbrit välja püüda.

Läbirääkimiste käigus jõudsimme aga veel parema tulemuseni ehk siis Kihnu ja Manija saavad kogu Pärnumaal figureerivast kvoo-

dist 15% ja ülejäänud Pärnumaa 85%.

See teeb siis järgmiseks aastaks Kihnule ja Manijale 901,35 t. Suurenemine on 77,19 t (3,21 t kasti peale ehk siis kokku 37,55 t kasti peale).

Sellise tulemuse eest peame tänama meie vallavannemat Ingvarit, sest ilma temata poleks see õnnestunud.

Tegelikult peaks need numbrid veidi veel suurenema, sest tänavune ülejääk nii Pärnumaal kui ka Saaremaal (kokku ca 500 t) peaks sinna lisanduma, aga sellega on probleem see, et Euroopa Liit annab vastava loa alles kuskil mai lõpuks, juuni alguseks ja nii ei jõuta seda enam jooksvale aastale juurde liita. Pigem jääbki see siis võimaliku ülepüügi katteks.

Ministeerium tahab teha kõik, et ülepüüki vältida, aga kas see õnnestub, näitab aeg.

Kui aga ülepüük toimub, siis vastutab selle eest ülepüügi teostanud veeala ehk siis Kihnu ja Manija meeste ülepüügi korral väheneb järgmise aasta kvoot ainult neil ja ülejäänud Pärnumaa selle all ei kannata ja vastupidi.

Pärnumaa soovib järgmisel aastal minna kastipõhisele limiidile, kas see Pärnumaal õnnestub, selgub aasta lõpuks, sest vastuseis ministeeriumide poolt on tugev.

On välja toodud mitmeid argumente, miks kastipõhise kvoodiga püük on vastuvõetamatu nagu püüginäitajate varjamine, sest kõik ju huvitatud, et oma kvoot täis ei saaks ja püügi tahtlik venitamine tulekula tulekuni ja sellega räime suur suremus kastmõrdades jne.

Kihnu ja Manija jäävad väikse häälteenamusega oma väikse ringi olümpiapüügi versiooni ja eks järgmisel aastal tuleb jälle küsit-

lus ja siis selgub, kas ka väikesaared hülgavad olümpiapüügi ja järgivad ülejäänud Pärnumaad või jätkavad vanaviisi. See on täiesti kalurkonna otsustada.

Igal juhul on räimepüügi asjad läinud veidi paremaks kui viimastel aastatel.

Mõni sõna ka ahvenast

Olen viimasel ajal kulutanud tunde, et veenda asjaosalisi praegu ahvena mõtu mitte tõstma, sest varud on väga heas seisus.

Kui meile tundub, et ahvenaga midagi juhtub ja varud kahanevad, toetame ahvena mõõdu paarisentiimeetrist tõstmist.

Meile jääb siis ikkagi võimalus ellu jääda, sest piisab paar millimeetrit praegusest suuremast võrgusilmast ja saame edasi püüda.

Selline asi peab aga toimuma vähemalt aastase ette-teadmiselega, sest siis saab selleks valmistuda

Palju kõneainet on pakunud ka kuulujutt, et võrgulube alla 30 nakkevõrgu enam ei väljastata, mäletate ju 2007. aastat ja siis tulnud seadusemuudatust 10 võrgu miinumumist. Palju aega ja närvim kulus väikesaartele erisuse saamiseks.

Praegune kuulujutt on aga alusetu ja keskkonnaministeeriumi kalavarude osakonna juhataja Kaire Märtni jutu järgi ei ole neil sellist plaani ja selline asi pole isegi jutuks olnud. Vähemalt selle koha pealt võime rahulikud olla, loodan, et sama ka ahvena mõõdu tõstmisega, aga see pole nii kindel. Eks lähiajal tuleb see teema ka jälle koosolekutel päevakorda ja küll siis hoian teid asjade seisuga kursis.

Head sügisest kalaõnne, tuulevaikseid päevi ja vähem kadedust.

Soometsa Mihkel

Jaauarist senine töök

Kihnu Kooli õpilaste pilliõpe sai alguse 2008. aastal ja on viie aasta jooksul kujunenud väga edukaks. Tänu tublidele õpetajatele Hilma Kerbakule ja Maria Michelsonile on elujõulisemad eelkõige akordioni- ja viiuliõpe, kuid laagrites, õppepäevadel ja kursustel on lapsed saanud võimaluse õppida löötsamängu, kitarri ning teha bändiproove.

Kogu õpe on olnud lastele tasuta, selleks on SA Kihnu Kultuuriruum, pilliõpetajad ja mina näinud üüratut vaeva, tehes erinevatesse fondidesse kümneid rahataotlusi aastas.

Samuti ei ole vähetahtis vala toetus ning üldine toetav suhtumine kõigi nende aastate jooksul. Erinevad rahastajad on küsinud minult alata, kui suur on selles ettevõtmises lapsevanemate panus. Ainuüksi pille on viimaste aastate jooksul soetatud pea 10 000 euro eest, mis on ebatavaline, sest üldreeglina Eestis pillide ostmiseks eriti toetust anda ei taheta.

Siiani on pilliõpe olnud paljuski projektipõhine ehk pärast iga taotlusvoorut valitseb ebakindlus ja hirm, kas ikka saame palga- ja pilliraha kokku. Haridusminister Jaak Aaviksoo tagas meile eelmisel aastal pilliõppeks üheaastase toetuse läbi Kihnu kooli ja see aasta saab nüüd läbi.

Uuest aastast õppemaks

Pärast viit aastat on kätte jõudnud aeg, kus me ilma lapsevanemate aktiivse toetusega enam edasi minna ei saa. Muutused on paratamatud. Nii alustabki tuleva aasta 1. jaauarist tööd Kihnu Pärimuskool, mis ei ole enam projektipõhine ettevõtmine, vaid ametlik huvikool koos õppekava, õpetajate ning õppemaksuga.

See on huvikool, mis on val-

muutub Kihnu Pärimuskooli korraldus

mis andma parimat huviharidust Kihnu saarel neile lastele, kelle vanemad seda hindavad ning on ka ise valmis lapse huviharidusse panustama.

Kihnu Pärimuskoolis jätkavad 1. jaanuarist tööd kaks suurepäraselt õpetajat Hilma ja Mari, kes ootavad kõiki oma õpilasi akordioni- ja viiulitundidesse, tänase päeva seisuga õpib Hilma juures akordionit 26 last, teist samapalju Mari juures, nende seas on ka hulk lapsi, kes õpivad mõlemat pilli.

Suurim muutus on siis nüüdsest see, et alates 1. jaanuarist 2014 hakkab kehtima õppemaks ja seda järgmiste põhimõtete alusel:

- **1 pill - 10 eurot** kuus
- **2 pilli - 15 eurot** kuus
- **Lasteaialaps 1 pill - 5 eurot** kuus
- **Lasteaialaps 2 pilli - 7.50** kuus
- **Alates kolmest lapsest peres** - hoolekogu otsusega kinnitatud soodushind.
- **Toimetulekuraskustega pere** - hoolekogu otsusega kinnitatud soodus-

hind.

▪ **Väga tublid pilliõpilased** - hoolekogu otsusega kinnitatud preemia või soodushind.

Õppemaks kehtestatakse kõigile sarnaselt, erisused otsutab taotluse alusel hoolekogu.

Igal õpilasel on vähemalt üks individuaaltund nädalas. Lapsevanematega sõlmatakse lepingud pillide kasutamiseks ja õppemaksutamiseks. Õppemaks tuleb tasuda iga kuu 15. kuupäevaks, kuid võib maksta ka poolaasta kaupa, see on 5 kuud (jaanuar - mai) ja 4 kuud (september - detsember).

Lapsevanemate avaldused õpilaste nimede ning isikukoodidega ja lepingud Kihnu Pärimuskoolis õppe alustamiseks uuel aastal saab sõlmida Kihnu Kooli lapsevanemate koosolekul 3. detsembril koolimajas. Samuti vastan seal kõigi huviliste küsimustele ning selgitan asjaolusid. Avaldusi ja lepinguid Kihnu Pärimuskoolis õppimiseks saab sõlmida kuni 15. detsembrini.

Kihnu Pärimuskooli õpila-

sed saavad õppekava läbimisel tunnistuse, mille abil on soovijatel hea võimalus jätkata õpinguid mandril. Õppekavad on kinnitatud Eesti Hariduse Infosüsteemis www.ehis.ee. Samuti saab jooksva infoga tutvuda meie kodulehe www.kultuuriruum.ee vahendusel ning loomulikult on laste jaoks asendamatut Facebooki Kihnu Pilliseltsi konto koos seal jooksva infoga.

Kihnu Pärimuskoolil on õppenõukogu, kuhu kuuluvad vastavalt õppekavadele esialgu erialaõpetajad Hilma ja Mari ja pärimuskooli direktor. Tulevikus ja hea tahte korral pole koosseisu laienemine välistatud, oleme oma eesmärkides näinud ette veel laulu-, tantsu-, käsitöö- ning kunstioppe, samuti merendusõppe taaselustamise.

Kihnu Pärimuskoolil on hoolekogu, kuhu kuuluvad kolme rahastaja esindajad (Kihnu valla, Kihnu Kultuuriprogrammi ja SA Kihnu Kultuuriruum esindajad), 2 - 3 lapsevanemate esindajat ning paar valdkonna eks-

perti, kelleks on rahvamuisikaõppe asjatundjad väljaspoolt kooli.

Kihnu Pärimuskool kasutab lepingu alusel Kihnu valla ruume, nendeks on muuseum ja koolimaja, kus toimub ka praegu õppetöö. Kihnu Pärimuskool töötab detsembrikuuks välja oma arengukava ning kinnitab tööplaani, mis sisaldab ka kontsertesinemiste plaani. Esinemiste plaanis on kaalukas sõna rahastajatel, loomulikult on esmatähtsad valla üritused.

Seoses Kihnu Pärimuskooli käivitamise prioriteetsusega 2014. aastal otsustas SA Kihnu Kultuuriruum nõukogu loobuda Manija pillilaagri korraldamise jätkamisest, kui selleks puudub vajadus või ressursid.

Manija pillilaagrist osavõtjate arv on kõikunud 25 - 50 lapse vahel, lõppkontserdid on olnud alati väga võimsad, kuid sellest kõigest on aastaid ilma jäänud Kihnu lapsevanemad, mistõttu tundub otstarbekam laager Kihnu kolida.

järgneb pöördel >>

<< algus lk 9

Vaatamata sellele, et aasta suurimasse laagrisse kutsutakse parimad pilliõpetajad, on probleemiks Kihnu Kooli lõpetanud noorte puudumine laagrist, samuti ei julge kõik algklassilapsed nii pikaks ajaks kodust ära minna. Juhul, kui laager toimuks Kihnus, oleks ehk osavõtjaid nendest vanusegruppidest ka rohkem, seega oleks ka raha kasutamine sihipärasem.

Uuest aastast kehtima hakkav õppemaks katab osaliselt õpetaja palga ning pillide soetamise või remondikulud. Olgu öeldud, et ühe pilli õpetamiseks kulub aastas ca 15 000 eurot. Lapsevanemate osa õppemaksuna hakkab selles olema 15% ehk umbes 2000 eurot. Ülejäänud osa katab jätkuvalt maksumaksja.

Toonime siiski, et juhul kui õpilane lõhub lohakuse tõttu pilli või pillikohvri, peab lapsevanem kulud hüvitama. Seni on kõik pillidega seonduvad kulud katnud SA Kihnu Kultuuriruum või Kihnu Kool. Õppemaksu suuruse kehtestamisel on arvestatud meie elukohta ning püütud hoida see väiksem võrreldes linnahuvikoolidega. Näiteks Pärnu linna huvikoolides, mis on 100% linna ülalpidamisel, on õppemaks 16 – 25 euro vahel kuus. Pärnu muusikakooli põhiõppes on õppemaks 27.80 kuus, kunstikooli põhiõppes 25.02 ja Jana Tringi erakoolis on ühe tunni hind muusikaosakonnas 10 eurot.

Kihnu Pärimuskool on litsentseeritud erahuvialakool ja seetõttu saab lapsevanem makstud koolitustasust tulumaksu riigilt tagasi, seega on õpe lõppkokkuvõttes ikkagi igati soodne. Lisaks mänguõppes omandamisele on pilliõpe hariv üldkultuuriliselt. Lapsed saavad lisateadmisi noodiõpetuses ja pärimusmuusikas laiemalt. Neid lapseas omandatud oskusi pole võimalik hilisemas eas enam millegagi asendada.

Head õppimist!

Mare Mätas,

Kihnu Pärimuskooli direktor

Merhaba, Istanbul .. Tere,

Kihnu koolipere käisid koolivaheajal Istanbulis koolitusel. Tegemist oli kultuurierinevuste koolitusega, mis pidi osalejatele näitama, et kihnu kultuuri kõrval on teisi samaväärseid ja nad on kõik küll erinevad, aga samas oma unikaalsuses võrdsed. Istanbuli ajalooline kvartal on sarnaselt Kihnu kultuurile UNESCO maailmapärandi kaitse objekt.

Missugused on muljed?

Õpetaja **Mare:**

Mulle meeldis Istanbulis kõik väga ja ajalooliste losside, mošeede, linna külastamine võiks olla lausa kohustuslik igale ajalooõpetajale. Eriti muljetavaldav on muidugi Hagia Sophia katedraali nägemine oma silmaga, ka sellest on igas ajalooõpikus juttu.

Suuri üllatusi ei olnud, kuna olen islamimaailmas varem käinud. Erinevusi meie kristliku maailmaga on üpris palju. Kõik on meie jaoks ju huvitav, minule iseäranis ajaloolised paigad, kuid ka suurlinna elu või turg. Kogu Istanbul meenutas mulle üht suurt turuplatsi.

Pödesin reisi ajal läbi angini, seetõttu ei jätkunud jõudu ööeluga tutvumiseks. Siiski jäid mind pärast seda reisi painama mitmed teoreetilised küsimused seoses islamiga, kristliku ja islamimaailma erinevustega ajaloolisel taustal. Need küsimused on minu jaoks nüüd eriti huvitavad, mõtlen nende asjade peale edasi.

Siiski tunnen südames kurbust, et Konstantinoopoli hiilgus kadus ning asendus islamiusulise Istanbuliga. Aga see on ajalooline paratamatus, peaaegu et suudetak ajalooväärtusi hoida, kasvõi Konstantinoopoli patriarhi trooni.

Ja muidugi suur tänu Toomas Pajulale ekskursiooni korraldamise ning huvitava vestluste eest!

Õpetaja **Hille:**

Istanbulist jäi meelde võibolla tunne, et ka metropolis võib end koduselt tunda. Sai see miljonite linn kolmenelja päevaga päris koduseks ja pakkus võrratuid vaateid siit- ja sealtpoolt Kuldsarve lahte.

Suurlinna kohta oli linn väga puhas ning linna maskotiks võiks olla kõik need käredega kastani- ja saiamüüjad ning mahlapressijad.

Meelde jäid tohutu suured, kuid hubased mošeed ja lõputud sinisekirjud mustrid mošeede ning sultanipalee seintel-lagedel. Ja muidugi kohaliku keraamika: peenemustrilised kirjud tassid-kausid-vaagnad.

Üllatas ja vahepeal tegi ka ärevaks märulipolitsei pidev valmisolek kesklinnas (täisrelvastuses, veekahurite ja kilpidega).

Kokkuvõtteks võib öelda, et väga kultuuriküllane reis oli.

Õpetaja **Anu:**

Istanbul on täpselt selline paik, kuhu peabki minema niiviisi, et seltskonnas on ajaloolasest kõiketeada, kes teab, mida tasub vaadata minna ja millele tähelepanu pöörata ja kes vastab kõikidele küsimustele. Ilma reisijuhita või ka ilma ajaloo- ja kultuurihuvita pole Istanbuli üldse mõtet

minnagi.

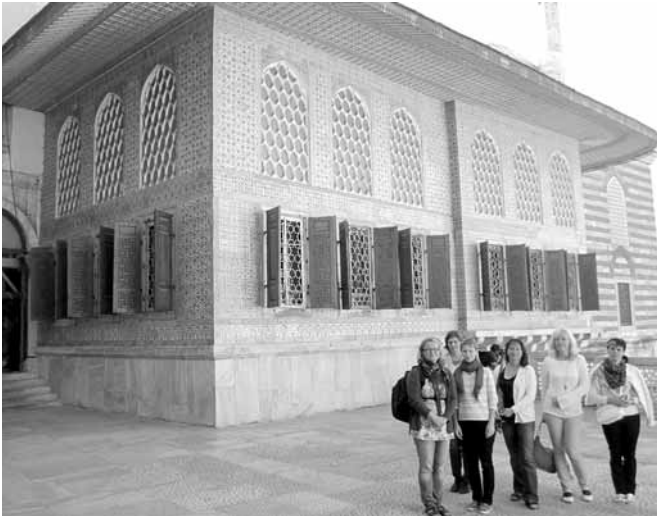
Pommitasime Toomas Pajulat igasuguste küsimustega Ottomani impeeriumi, islamimaailma, religiooni, kunagise võimsa sultaniriigi ajaloo ja kommete kohta ja tema muudkui aga vastas.

Mis Toomas meile rääkis? Istanbul endise nimega Konstantinoopol on olnud Ottomani impeeriumi, Ladiina keisririigi, Rooma ja Bütsantsi riigi pealinn.

Sestap on kõik rahvad ja kultuurid, kes seal ajaloo jooksul on tegutsenud, sinna oma jälje jätnud. Usunküll, et see Aasia ja Euroopa ühenduskohas asuv linn on kõige euroopalikum idamaa linn, kus islamikultuur ja idamaine kauplemine on läbi põimunud euroopalike nähtustega.

Selles eksootilises linnas

stanbul

on läbisegi mošeed ja pilvelõhkujad ja vana ja uus maailm käivad rõõmsalt käsikäes.

Käisime kõigis Istanbuli olulistest vaatamisväärsustes: Sinises mošees, Hagia Sophia muuseumis, Topkapi sultanipalees ja haaremis, Bütsantsi-aegses omapärase ja maagilises maa-aluses veehoidlas, Dolmabahce palee juures Bosporuse kaldal ja nägime kõikjal arhitektuurset ilu ja suursugust joont: uhkeid võlve, sambad, mosaiike ja mustreid. Istanbuli ajalooline kvartal on sarnaselt kihnu kultuurile UNESCO maailmapärandi kaitse objekt.

Toomas oli meie reisiseltskonnale ka kohtingu kokku leppinud - käisime Konsantinoopoli patriarhi Bartolomeuse residentsis. Pat-

riarh ise oli küll väljasõidul, aga toreda vastuvõtu korraldas patriarhaadi peanoonik Stephanos.

Mõistagi käisime kuulsal Suurel Turul, mis oma 22 sissepääsu ja 65 tänava-ga oli tõeline labürint, kus oli müüa tööpoolest kõike. Väiksem ja kodusem oli Vürtsitur.

Mind üllatas, et kuigi mošeedest viis korda päevas kajav laul kutsus Meka suunas palvetama, ei näinud mee kordagi, et keegi oma tegemised katki oleks jätnud ja palvele pühenduks. Huvitav, miks?

Lisaks kultuuri-, ajaloo- ja religioonikoolitusele oli ka nn toidukoolitus, sest laskisime end uinutada türkklase mesimagusast lubadusest teha soodne hind ja andsime talle vaba voli lauale kanda, mis iganes soovib.

Saime aimu küll türgi köögi võludest ja maitsetest, kuid seda kõike oli nii rikkalikult, et vaatamata tühjale kõhule ja vägevatele pingutustele ei suutnud me kõike kuidagi ära süüa.

Tore tõdemus oli, et Istanbulis elab 13 miljonit inimest, mis tegi iga meie 13-pealise reisiseltskonna liikme kohta miljon inimest.

Tipptunnil peatänaval kõndides tundus küll, et nad kõik jalutasid meile vastu.

Kihnu lasõd Esti käsitue laulupidul

Juba 17. korda tulid käsitue kauplõjad kogo Saku Suurhalli Mardiluadalõ, kus kaubõldi engetekuu 7. kuni 10ni. Selle aasta piätee-maks oli lamba vjõll ning sellest tehtud asjad.

Mardiluadal oli välles kindla piäle suurõm osa Esti paramad käsitued. Sellekorra oli kauplõjasi kogo üle 200, nende ulkõs kua kihnu käsitue müüäjäd.

Osta sai egäsugust kraami, ei tulõ miele siokõst matõrjali, sasjast annaks viel mõnda asja mesterdä. Miä käõsi egä päe vähämält korra imetlemes keraamikad, käsitsi tikitud asju ning sepisi. Küll esti inimestel nupp nokib.

Terve ülemine korros oli täüde estimaist toedokraami. Esimest korda nägi suetsõtõt luõma maksa. Ette paelu oli kitse piimast tehtud tootõsi. Aga mio mielest otõtõti kõegõ rohkõm suetsuräimi, siäl oli ikka pitk saba taga.

Piäle selle sai õppi egäsugusõ käsitue tegemist, kihnlasõd näütäsüd ning õpõtäsüd siärepaela tegemist - uvilistõst puudu ei olõss.

Egä päe pakuti kua muusikaprogrammi: esinesid lõõtsamehed ning-naesõd, kandlõmeistrid ning viuldajad, ansamblid „Leigarid“, „Lepalind“, „Leesikad“. Piäesinejaks oli ansambõl „Bombil-

laz“.

Meie müüsime kaupa üle 2000 eero iest. Kas sedä ond vähä või paelu? Ikka võiks ju paramini minnä.

Kõegõ rohkõm otõtõti mieste ning naestõ sõrmkjõndu ning naestõ puõlsukkõ ning mieste mütsä. Minevasta otõtõti kõegõ rohkõm siärepaelu. Küll kiideti paelu kihnu naestõ njaputüed.

Aitima kõikõlõ käsitue tegijäte!

Aitima kauplõjatõlõ Robõrti Martalõ, Randli Leedalõ, Noodi Maiele, Alametsa Arvolõ, Kasõ Svealõ ning Lossi Eilalõ, kissi oli juba teist aastad meite pialik.

Sarabu Silvi

Kihnu Kool ostab kasutatud RIIDEKIRSTU.
Helistada koolimajja 446 9933 või 5 620 5501.

KIHNU TANKLA ELID

TALVISED LAHTIOLEKUAJAD:

T - L: 9 - 13
P ja E: SULETUD
RIIGIPÜHADEL
SULETUD

Info telefonil 442 0220, tankla operaator 523 1357 või majandus@kihnu.e

Õnnitleme!

8.10.2013 sündis
Marju Vesikul ja Marek Nazarovil
tütart Dendra Nazarov

Novembrikuu sünnipäevalapsed

10. november

Leida Jaaksoo (Sassi) 75

12. november

Helju Oad (Lehe) 76

14. november

Maria Vesik (Tiidu) 88

23. november

Ulvi Umb (Kallase) 50

30. november

August Vesik (Tungi) 65

Detsembrikuu sünnipäevalapsed

6. detsember

Alla Vesik (Varju) 86

8. detsember

Vilma Laarents (Kandi) 82

14. detsember

Heino Vahkel (Suigu) 77

22. detsember

Viiv Sulg (Uuda) 70

23. detsember

Helle Kott (Õisma) 55

24. detsember

Ellen Vahkel (Silla) 71

26. detsember

Maria Tntsaar (Toominga) 65

31. detsember

Sibri Zelberg (Löpe) 50

31. detsember

Mihkel Täpp (Tällemäe) 79

Amas ristiisa

Daniel Kase Torontost

Palju õnne 94. sünnipäeval!

Selma Kase-Hogg

Kihnu Kultuuri Instituut annab teada

Präegu ond paras aeg tiädä anda, et
jõulukuu esimese päävä õhta panõmö tulõd põlõma
KIHNU JÕULUBU külges Pärnõ Üiõ Kuntsi Muusiumiss.
Kihnlasõ jõulubu ond männäbu, kuusõbu taha ju suarõ
liivass kasuda mtõ!

KIHNU JÕULUBU Pärnüs ond vällänäütüs ning jõululuat,
sasi kestäb pühäbäst pühäbani, jõulukuu esimese päävä umikust
sõni kui kaheksanda päävä õhtani vällä. Siäl suab kohapiäl uata
kihnlastõ käsitüed, proovi kodoküpsetet leibä-saia, mjõttut sorti
kihnlastõ jõulusüemisi. Mõnda suab kua omalõ juurõ osta.

Kissi tahab näütusel ning luadal kaasa leüä,
sedä palumõ elistä tillevonil 527 0078 Sarabu Silvile.

Jõlusi jõula kõikõlõ sii- ning siälpuõl merd!

MIELETULÕTUS!

Pildivõistlus "Pärimus pärijäle" uõtab piltä sellest,
kudas vanõmad lapsi elämä ning tüed tegemä õpõtavad.
Tuõgõ pildid julgõst muusiumi kas papri,
plaadi või mälupulga piäl, võib suata kua meiligä!
Paramatõlõ aujõnnad!

MUSEUMISTULEKUL

Teisipäeviti kell 16 ootame LAPITÕÕ huvilisi muuseumisse.
Selletalvist, igal nädalal toimuvat jätkutõõtuba juhendab Soometsa
Galina.

Pärnu Muuseumis avatakse 1. detsembril näitus TALVINE
PÜHADERING, mis tutvustab erinevate Eesti omanõolist
kultuurikogukondade talviseid pühi.
Kihnu Muuseum paneb sellel näitusel välja kihnlaste jõulutoa ja
korraldab perepäevi. 1. advendil toimub näituse pidulik avamine
kutsetega külalistele ja alates kella 16st avatakse näitus kõigile.

Teesimbä, engeküü 19. päävä kellä 13.45

KIHNU MUUSIUMIS

Kihnu Mere Selsi, Kihnu Kuõli ning Kihnu Muusiumi
ühisel korraldusõl

JÕNNU MÄLESTUSPÄE

100 aastad
Rock City
ukust

KAVASS:

- ✦ Edekandõd ✦ Näitus
- ✦ Üllatus-edeastõd
- kuõliõpilasõlt
- ✦ Viktoriin

Küläs ond lõtsakuningas
Juhan Uppin!

Kõik ond uõtõt!

Lahkunud

JOHANNES LEAS

15.03.1944 - 2.10.2013